

voor de 2e
graad van de
lagere school

De Pet op tegen Kanker!

door Emy Geyskens en Kolet Janssen
illustraties: Emilie Timmermans

125938/DD5417/032020

a uitgeverij
averbode

Kom op
tegen Kanker

voor de 2e
graad van de
lagere school

De Pet op tegen Kanker!

door Emy Geyskens en Kolet Janssen
illustraties: Emilie Timmermans

Dit boekje werd gerealiseerd door Uitgeverij Averbode
in opdracht van Kom op tegen Kanker.
Hier hoort ook een gratis lessenpakket bij
om kanker bespreekbaar te maken
Meer info? Neem een kijkje op:

depetoptegenkanker.be

Eindredactie: Elke Broothaerts
Vormgeving: Karin Weyland

Kanker steekt soms de kop op als je het niet verwacht. Wout heeft er ervaring mee, want zowel zijn opa als zijn juf vechten tegen kanker. Het is een zware strijd, die goed of slecht kan aflopen. Samen met zijn gezin en zijn klas leeft Wout mee. Hij is dan ook de beste supporter die je je maar kunt wensen!

Want met een pet op je hoofd laat je zien dat je mensen met kanker niet in de steek laat.

De Pet op tegen Kanker!

1. Grote dromen

– Je bent iets vergeten! gilt oma vanuit de keukendeur.
Opa sloft naar haar toe. Hij draagt een pakje onder zijn arm. Dat glijdt bij elke stap een beetje naar omlaag.

Oma zwaait met de oude legerpet van opa.

– Voordat je met je kleinzoon de tuin induikt en fruit gaat plukken, eerst je pet opzetten!

Ze geeft een zoentje op zijn kale hoofd.

Wout wacht bij de boomgaard op zijn opa. Hij plukt alvast een sappige appel en legt hem in zijn mand.

Mama wil een appeltaart bakken. Dat doet ze altijd, in het laatste weekend van de grote vakantie.

Opa is buiten adem als hij bij Wout aankomt.

Hij ploft meteen op de bank. Wout gaat naast hem zitten.

– Sinds ik die smerige longkanker heb, ben ik niets meer waard, puft opa. Moet je weten dat ik vroeger zo fit was! Een kei van een voetballer!

Wout kijkt naar opa. Hij is vel over been. Maar hij weet nog goed hoe ze vroeger samen voetbalden op het gras.

– Dat is tenminste één droom die ik heb kunnen waarmaken, voegt opa eraan toe. Ik heb een tijdje geld verdiend met voetballen. Dat is niet niks, hè!

– Ik wil later ook graag zo goed worden als jij! Maar of dat zal lukken ... zegt Wout.

– Natuurlijk wel! Opa verheft zijn stem en gaat wat meer rechtop zitten. Jongen, je moet me beloven dat je altijd je dromen probeert waar te maken, ook als ik er niet meer ben!

Wout schrikt een beetje. Waarom spreekt opa de laatste tijd zo vaak over 'als ik er niet meer ben?' Dat vindt Wout helemaal niet fijn.

– Ik wilde vroeger liefst van al astronaut worden! vertelt opa. Maar dat is er nooit van gekomen. Ik kocht wel een telescoop om naar de sterren te kijken. Maar een raket heb ik helaas nooit van dichtbij gezien. Wat is jouw grote droom, Wout?

Daar hoeft Wout niet lang over na te denken.

– Ik wil uitvinder worden, zegt hij, en dan vind ik iets uit om ervoor te zorgen dat niemand nog kanker krijgt en dan maak ik jou beter!

Opa glimlacht en mept Wout op zijn rug.

– Daar zal je je handen mee vol hebben! Want zelfs de beste dokters in de wereld kunnen dat nog niet!

– Maar ze kunnen wel steeds meer mensen genezen!

– Dat is waar, zegt opa. Maar voor mij zal het te laat zijn ...

Dan haalt opa het pakje van achter zijn rug tevoorschijn en geeft het aan Wout. Die scheurt ongeduldig het papier van het cadeau. Een stuk van de harde kaft van een boek komt tevoorschijn.

– Weet je, Wout, zegt opa, ik hoop dat ik nog een poosje kan blijven leven. Maar beter word ik niet meer. Op een dag ben ik er niet meer. Ik hoop dat je mij dan niet vergeet en dat je af en toe aan onze mooie momenten samen terugdenkt.

Wout krijgt een krop in zijn keel. Hij kijkt naar het boek zonder het echt te zien.

– Dit boek is voor jou, zegt opa. Het is een plakboek. Om mooie herinneringen aan wat we samen deden in te bewaren. Ik plakte er zelf al één mooie herinnering in: een sigarenbandje met mijn foto erop. Dat komt uit de tijd dat ik profvoetballer was!

Wout vindt het best een grappige foto. Opa had toen nog lange, zwarte haren. Nu, onder zijn legerpet, is hij helemaal kaal.

– En weet je nog toen je zusje geboren werd? vraagt opa.

– Natuurlijk! roept Wout. We zijn toen met ons tweetjes een ijsje gaan eten. Ik koos een banana split!

– Wel, zucht opa, dat is zo'n mooie herinnering voor in je plakboek. Zullen we naar binnen gaan en in een tijdschrift op zoek gaan naar een foto van zo'n lekkere ijscoupe? Dan kleven we die er al in!

– Of we kunnen nu ook een ijsje uit de diepvries halen, grapt Wout.

Opa knipoogt.

– We doen het gewoon allebei!

2. Valse start

Op de speelplaats is het een drukte van jewelste. Wout gaat meteen op zoek naar Mauro, zijn beste vriend. Mila, zijn buurmeisje die ook bij hem in de klas zit, komt op hem afgestormd.

– Ben jij ook blij dat het weer school is? We zitten bij juf Sanne dit jaar. Zij is echt een hele toffe juf. Mijn broer zat ook ...

Wout onderbreekt haar.

– Daar is Mauro. Ga je mee?

De bel gaat en iedereen gaat in de rij staan. Vol verwachting kijken ze naar de grote glazen schuifdeur.

Daar zal hun nieuwe juf zo meteen verschijnen.

Maar juf Sanne is nergens te bespeuren. Het is juf Veerle die voor hun rij komt staan.

– Wat doet die hier? vraagt Wout aan Mauro.

Mauro haalt zijn schouders op.

– Kom maar mee, zegt juf Veerle en ze beent met korte pasjes naar hun nieuwe klas.

– Ik ben juf Veerle, begint ze de les. Ik ben jullie nieuwe juf.

Mila steekt haar vinger op.

– En waar is juf Sanne?

– Juf Sanne werd in de vakantie geopereerd en ze moet nog een hele tijd een behandeling volgen. Ze zal niet meteen kunnen terugkomen.

– Maar, gaat Mila ongerust verder, wat heeft ze dan precies?

- Juf Sanne heeft borstkanker. Ze had een knobbeltje in haar borst. Wie heeft daar al eens van gehoord?
- Voorzichtig gaan er enkele vingers omhoog in de klas.
- Het is muisstil. Je kunt een speld horen vallen.
- Mila houdt haar adem in.
- Het knobbeltje is intussen weggehaald, maar ze moet nu nog wel verder behandeld worden.
- Juf Veerle wijst naar de zithoek.
- En nu gaan we allemaal daar zitten! Ik wil weleens weten wat jullie deze vakantie hebben beleefd!

3. Chocolade

Het is speeltijd en de kinderen rennen de klas uit.

– Gaan we voetballen? vraagt Ilias aan Wout en Mauro.

Maar daar staat het hoofd van Wout niet naar. Samen met Mauro slentert hij naar het hoekje bij de turnzaal.

Daar zien ze Mila zitten. Wout en Mauro stappen op haar af. Aisha staat naast haar. Ze kijkt rond alsof ze hulp zoekt, met haar hand op Mila's schouder.

Plots ziet Wout dat Mila huilt.

– Juf Sanne gaat dood! snikt ze. En ze is zo'n lieve juf ...

Ze mag niet doodgaan!

– Ze gaat toch niet dood, schrikt Wout.

– Misschien wel, zegt Mauro, want ze heeft kanker!

Mijn oom had ook kanker en hij is nu dood.

– Mijn opa wordt ook niet beter, geeft Wout toe.

Maar misschien de juf wel!

– Stomme rotkanker, huilt Mila. Ik wil juf Sanne!

Mauro wordt boos. Hij wil het allemaal niet meer horen.

Zou Mila gelijk hebben? Zou de juf doodgaan?

Hij geeft een schop tegen de deur van de turnzaal.

– Voorzichtig! roept Wout. Straks lig jij ook nog in het ziekenhuis!

– En dan is het ook je eigen schuld, zegt Aisha plots. Net als bij juf Sanne. Die at altijd heel veel chocolade. Dat is superongezond. Zo heeft ze zeker kanker gekregen!

– Maar nee! schreeuwt Mauro. Het is toch niet haar eigen schuld dat ze kanker kreeg!

Opnieuw geeft hij een schop tegen de deur. Die bonkt met een luide knal open.

Juf Veerle ziet het allemaal gebeuren.
Met snelle passen stapt ze in de richting van het kliekje.
– Wat is er hier aan de hand? roept ze. Komen jullie
allemaal eens meteen naar binnen!

4. Legoblokjes

BATS! Juf Veerle ploft neer op haar bureau. Een doosje met pennen dondert naar beneden. Maar ze kijkt niet eens op.

- Kan iemand mij vertellen wat er is? vraagt ze.
- Mila zegt dat juf Sanne doodgaat! biecht Mauro op.
- En Aïsha zegt dat het haar eigen schuld is dat ze kanker heeft, zegt Wout zachtjes.
- Ach zo ... zucht juf Veerle. Ze laat haar schouders zakken en kijkt de kinderen lief aan. Ze raapt de pennen langzaam van de grond. Ondertussen denkt ze na.
- Misschien kan ik beginnen met jullie vragen te beantwoorden? Laat maar komen!

Meteen steekt Aïsha haar vinger in de lucht.

- Is kanker besmettelijk?

De juf schudt haar hoofd.

- Nee hoor, helemaal niet! zegt ze. Het zit zo.

Ons lichaam is opgebouwd uit cellen. Stel je voor dat je een huis met legoblokken bouwt. De blokjes, dat zijn de cellen. Die zitten ook in ons lichaam. Ze zitten er dicht op elkaar. Een beetje zoals bij de muren van je legohuisje. Maar de cellen zijn zo klein, dat je ze met het blote oog niet kunt zien. Die kleine cellen worden groot en als ze groot genoeg zijn, maken ze zelf weer nieuwe cellen!

Juf Veerle neemt een stift en maakt er meteen een tekening bij op het bord.

- Die nieuwe cellen hebben we nodig in ons lichaam. Ze helpen ons om te groeien of om beter te worden.

Bijvoorbeeld als je een wondje hebt, maken nieuwe cellen het wondje weer dicht. Door die cellen groeien ook ons haar en onze nagels weer aan, nadat ze zijn afgeknipt!

Wout kijkt even naar zijn nagels. Mama knipt ze altijd veel te kort. Gelukkig worden ze vanzelf weer langer, denkt hij bij zichzelf.

– Maar als iemand kanker heeft, zit er een foutje in zijn cellen. En net zoals bij je legohuisje, gaat het dan fout. Als daar een verkeerd blokje in de muur zit, komt je hele huisje ook wankel te staan!

Mauro knikt. Dat kan hij zich helemaal voorstellen. Met chocolade eten heeft het dus niets te maken.

– Kunnen ze dat slechte blokje dan niet gewoon weghalen? vraagt Mila.

– Het is niet zo eenvoudig, gaat juf Veerle verder. Want net als gewone cellen, worden ook kankercellen groter en maken ze nieuwe, slechte cellen aan. Zo komen er steeds meer slechte cellen en wordt het moeilijker om ze te stoppen!

Mila draait haar hoofd met één snelle, bruuske beweging naar opzij. Ze kijkt Mauro aan en zegt:

– Zie je nu wel, de juf gaat dood!

– Niet zo snel, grijpt juf Veerle in. Bij juf Sanne zijn de dokters meteen aan de slag gegaan. Ze heeft goede hoop ...

– Om te genezen? vraagt Wout.

– Om weer beter te worden, knikt de juf.

– Moet ze dan ook chemopillen krijgen, zoals mijn opa? vraagt Wout. Bij hem helpen die niet meer.

– Kanker is bij iedereen anders en alle behandelingen

zijn verschillend, vertelt juf Veerle. Juf Sanne werd eerst geopereerd. Dat is alvast goed gelukt! Nu krijgt ze chemobaxters en daarna wordt ze nog bestraald.

– Bestraald? Mauro haalt zijn neus op.

– Ja, zegt de juf, met radiotherapie!

– Moet ze dan altijd naar de radio luisteren? Zo'n therapie wil ik ook wel! grapt Mauro.

– Radiotherapie is geen lachertje, hoor, zegt juf Veerle. Je wordt er heel moe van. De stralen komen uit een speciale machine met een sterke lamp. De straal uit die lamp moet de kankercellen vinden en ze vernietigen.

– Wauw, dan moet je wel goed kunnen mikken, als die cellen zo klein zijn! zegt Mauro.

Juf Veerle schraapt haar keel.

– Helaas ... bij die behandeling worden er ook goede cellen geraakt! Dat is onvermijdelijk. Ook met de chemobaxters is dat zo. Daarom is juf Sanne nu zo vaak moe.

– Zal ze ook haar haren verliezen? vraagt Wout. Zoals mijn opa?

– Inderdaad, zegt juf Veerle, maar juf Sanne heeft al een mooie pruik besteld. Die lijkt helemaal op haar echte haar! En als de behandelingen voorbij zijn, groeien haar eigen haren weer terug.

– Nog vragen? Het blijft stil in de klas. Mila steekt nog vlug haar vinger op. Toch nog een vraag!

– Mogen we een tekening maken voor juf Sanne?

Juf Veerle knikt.

– Dat is een heel goed idee. En ik zal haar veel groeten doen van jullie allemaal, als ik haar opzoek.

5. Astronaut

– Yes! roept Wout. Gewonnen!

Hij speelt op de tablet en Elena kijkt televisie.

Dan gaat de telefoon. Papa neemt op. Het is mama.

Wout hoort hoe papa zachtjes huilt.

Opa! denkt Wout meteen. Het gaat de laatste week steeds slechter met hem. Hij ligt opnieuw in het ziekenhuis. Mama en tante Lies blijven nu om de beurt bij hem, ook 's nachts.

Gisteren was Wout nog op bezoek, maar opa deed zijn ogen niet meer open. Toch toonde Wout zijn plakboek.

Diep van binnen wist hij dat opa hem nog kon horen.

Papa veegt zijn tranen weg. Hij zet de televisie uit. Elena mikt en stampt met haar voeten in de zetel. Wout legt de tablet meteen neer.

– Wat is er, papa? vraagt hij.

– Opa ... probeert papa te vertellen, is gestorven.

Er komen tranen in Wouts ogen. Hij kan ze niet tegenhouden.

Elena kijkt papa aan.

– Is opa dood? vraagt ze.

– Ja, meisje, opa is dood ... knikt papa.

– Wanneer wordt hij dan weer beter?

Wout wordt woest.

– Hij wordt niet beter! Hij is DOOD!

Hij gooit een kussen uit de zetel. Papa moet even slikken.

– Is hij dan nu een sterretje? vraagt Elena.

– Ja, zegt papa, een sterretje aan de hemel. Dat voor altijd schittert voor ons!

Wout staat op.

– Nee, nee! schreeuwt hij. Hij is geen sterretje! Dat kàn niet!

Papa probeert Wout te bedaren. Wout kijkt naar Elena. Nu begint zij ook te huilen. Wout draait zijn hoofd weg. Hij wil zijn zusje niet nog verdrietiger maken ... Waarom doet hij zo stom tegen haar?

Papa slaat een arm om Wout, maar hij wringt zich los.

– Nee, nee! herhaalt hij dan.

Hij kijkt naar het plakboek op de eettafel.

– Opa is geen sterretje! Hij is nu een astronaut! En hij zoekt tussen de sterren! Zonder al die draden aan zijn armen, zonder al die baxters, zonder al die pillen ... snikt Wout.

Wout gaat aan tafel zitten. Hij huilt nog steeds. Maar hij neemt de kleurpotloden uit de kast. En hij tekent. Hij tekent opa in zijn plakboek. In een astronautenpak, tussen de sterren.

6. De Pet op tegen Kanker!

De tijd vliegt voorbij en ook al mist iedereen juf Sanne nog steeds, juf Veerle blijkt ook een heel toffe juf te zijn. Ze vertelt dat ze met de klas op bezoek mogen gaan bij juf Sanne.

– Heel even maar, legt ze uit, we geven haar bloemetjes en dan komen we weer terug!

Juf Sanne woont vlak bij school, dus kunnen ze er gemakkelijk te voet naartoe.

– Juf Sanne is nog snel moe, zegt juf Veerle. Haar eigen haren groeien weer opnieuw, maar het zijn er nog maar weinig. Daarom draagt ze een sjaaltje want haar pruik kriebelt soms te veel.

Wout denkt aan zijn opa. Die mocht van oma niet naar buiten zonder zijn gekke legerpet.

Plots krijgt Wout een schitterend idee.

– Waarom doen we juf Sanne geen pet cadeau?

Juf Veerle kijkt op. Dat vindt ze wel een leuk plan.

– Morgen koop ik een pet, zegt ze, en dan schrijven jullie allemaal je naam erop! We zullen ze mooi versieren. Dat zal ze vast heel leuk vinden!

Maar Mauro staat plots recht.

– Juf, zegt hij, kunnen we dan niet beter morgen allemaal een pet dragen? Dan voelt juf Sanne zich niet zo'n uitzondering!

Juf Veerle lacht.

– Dat is een supergoed plan! Morgenvroeg zetten we onze naam op de pet voor juf Sanne en dragen we allemaal voor één keertje een pet op school.

7. Stoer!

De volgende ochtend zet Wout de fris gewassen legerpet van opa op om naar school te gaan.

– Wat een supercoole pet! zegt Mauro.

– Thanks! lacht Wout. Van mijn opa! Die van jou is ook leuk!

Mauro showt zijn pet. Er staat ‘Italia’ op.

– Kreeg ik op vakantie!

Als de bel gaat, verzamelen de kinderen in de rij.

Ze laten elkaar trots hun petten zien. Voor ze vertrekken naar juf Sanne, zetten ze allemaal hun naam op de leuke pet die juf Veerle heeft gekocht. Sommigen maken er zelfs nog een leuk tekeningetje bij.

Juf Sanne zal echt verrast zijn, denkt Wout.

Mila draagt de bloemen en Wout de pet. Na tien minuten stappen komen ze aan bij het huis van juf Sanne. Wout voelt een steek in zijn zij. Hoe zou de juf eruit zien? Zou ze blij zijn met de pet?

Juf Sanne opent de deur. Ze lacht: er staan wel twintig petjes voor haar deur!

– Kom maar binnen allemaal! zegt juf Sanne.

Ze drummen bij elkaar in de woonkamer. Sommige kinderen zitten op de bank, anderen op de grond.

Juf Sanne deelt sapjes uit. Mila geeft de juf de bloemen en Wout geeft haar de versierde pet. Juf Sanne krijgt tranen in haar ogen. Ze knoopt haar sjaal los. Even is het stil.

De juf heeft nog maar een beetje haar, net een dun laagje dons. Dat ziet er vreemd uit.

Maar dan zet ze de versierde pet op.

– Stoer! roept Mauro.

Iedereen schatert het uit. Juf Sanne toont haar spierballen. Ze vertelt dat ze al beter is, maar dat ze nog wat sterker moet worden.

Dan is het tijd om weer naar school te gaan. De juf zwaait de kinderen na. Ze zet de bloemen in een vaas met water. En haar pet? Die houdt ze de hele dag op!

Triiiing! De bel gaat. De dag is echt voorbij gevlogen.

Kanker is een rare ziekte, denkt Wout terwijl hij naar huis fietst. Soms verlies je de strijd, zoals opa. Maar steeds vaker kunnen mensen kanker overwinnen.

Hij glimlacht als hij aan de versierde pet van juf Sanne denkt. En aan hoe ze allemaal samen met hun petten op in haar woonkamer zaten. De Pet op tegen Kanker! Juf Sanne gaat de strijd vast winnen. Dat kan niet anders, met zulke spierballen!

Kom jij ook op tegen kanker?

Kom op tegen Kanker

Wil jij er ook voor helpen zorgen dat minder mensen ziek worden door kanker? Dat meer mensen van de ziekte genezen? En dat wie kanker heeft (gehad) een beter leven heeft? Dat kan!

Doe mee met Kom op tegen Kanker en help kanker de wereld uit.*

Meer info op depetoptegenkanker.be en komoptegenkanker.be

*Vraag je ouders om je op weg te helpen.

Praat over kanker in de klas

Vraag je leerkracht om de gratis educatieve pakketten te gebruiken of geef zelf een spreekbeurt.

Zet je pet op tegen kanker

Vraag je (groot)ouders om een petpakket en zet je gepimpte pet op als teken van solidariteit met kinderen met kanker. Met de opbrengst organiseren wij voor hen een supertof vakantiecamp.

Zamel centjes in

Haal de kok of kunstenaar in jezelf naar boven. Bak wafels, maak een knutselwerkje of organiseer een feestje en zamel met je actie geld in voor Kom op tegen Kanker.

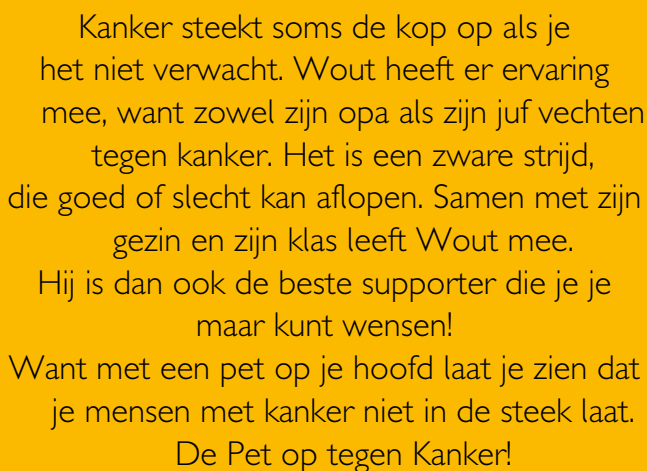
Doe mee met het Plantjesweekend

Help het derde weekend van september om mee plantjes te verdelen.

Maak een tekening

en geef het aan iemand met kanker. Die fleurt er zeker van op!

a uitgeverij
averbode

Kom op
tegen Kanker